

Februari 2023

OBS! Innehåller Kallelse till Årsmöte.

www.fotoakuten.se

Kalkbladet

Allt blir inte som man planerat

Jag hade förberett mig i flera månader och väskan var packad, jul och nyår skulle jag tillbringa i Sydostasien. Allt var klart. Dagen innan jag ska lämna Örnsköldsvik skriver en av mina kollegor att hon har covid-19 och vi hade varit på läger tillsammans under helgen, först vägrar jag tro att jag kan vara smittad och vill inte testa mig. Jag ska ju åka och ingenting får stoppa mig. Efter några timmar får jag besinna mig för det är något i näsan och halsen som inte känns bra, så jag testar mig flera gånger för att vara säker och det visar med all tydlighet att även jag har fått covid-19. Min första tanke är att jag ska åka ändå för jag har inte så svåra symptom och testresultatet kan få förbli min hemlighet. Fast när allt till slut fått sjunka in så är det bara att inse att jag får fira jul ensam hemma i stället och avboka allt.

Ibland ändrar livet riktning

Alla frågar mig efteråt om jag är mycket besviken och hur jag har klarat av julen, de verkar mycket ledsna. Men livet blir inte alltid som vi tänker oss, det vänds upp och ned ibland och vi får bara följa med. Jag hade säkert kunnat planera dagarna annorlunda och sluppit risken att bli smittad, men då hade jag förlorat värdefulla möten med människor. Innan jul hade jag fått veta att en av mina vänner är svårt sjuk och det har också snurrat runt livet. I jämförelse med det så är min inställda resa något som går bra att leva med, jag kan resa någon annan gång även om det kanske inte blir Sydostasien.

Livet blir inte alltid som vi tänkt oss, det vrider och vänder på sig och tar riktningar vi inte räknat med. Det brukar vara smärtsamt och innehålla mycket besvikelser. Då är Gud mitt fasta ankare som håller mig i den fasta grunden och mitt teleskop som får mig att se ut i ett större perspektiv, samtidigt som Gud är mig nära i varje andetag, varje tår och varje hjärtslag.

Guds välsignelse till er alla hur än livet vänder och vrider på sig!

Catharina Larsson

Foto: Maria Marre Gustafsson

*Följ vår återkommande skribent, Tina Wilhelmsson, i **Tinas tankar**.*

Tinas tankar

Försiktiga med ordet skuld

Skuld. Jag har funderat på det här med skuld. När jag skrev min senaste tenta i själavård kände jag hur något skavde i mig. Vi fick nämligen läsa en text som var ett utdrag ur ett samtal mellan en 20-årig kvinna och hennes själavårdare. Kvinnan uppger i samtalet att hon har en kärleksrelation med en gift man. I texten läser jag att själavårdaren vid ett tillfälle säger till henne att *“skulden kan du arbeta med längre fram”* och detta utan att kvinnan själv har nämnt ordet skuld. Jag anser att själavårdaren bör undvika att använda ordet skuld och dessutom vara medveten om maktperspektivet både i den unga kvinnans kärleksrelation samt i samtalet mellan sig själv och kvinnan.

Skillnaden i skuldbeläggande

En klok kurskamrat till mig reflekterade häromdagen om skillnaden gällande skuldbeläggande i bibeln. Först har vi Kung David med alla sina fruar som i andra Samuelsboken låter hämta hem den vackra kvinnan Batseba för att han vill ligga med henne. Senare har vi den namnlösa äktenskapsbryterskan i Johannesevangeliet som folket anser ska stenas till döds för sin synd. Min kurskamrat frågade sig varför hon kallas för äktenskapsbryterskan och Kung David då inte kallas för äktenskapsbrytaren eftersom dom båda hade sex utanför äktenskapet. I vår tentauppgift skuldbeläggs den unga kvinnan likt äktenskapsbryterskan, när det är mannen som är den faktiska äktenskapsbrytaren.

Jag tycker att kyrkans representanter ska vara försiktiga med att använda sig av ordet skuld, eftersom det delvis finns en historia inom kyrkan av maktmisbruk i relation till skuldbegreppet. Jag tänker att en själavårdare behöver ha medvetenhet om olika maktperspektiv och dessutom använda ordet skuld med stor försiktighet eftersom en själavårdare inte bör skuldbelägga enligt egna värderingar.

Tina Wilhelmsson

Fortsätt följa Marianne Wasend, en av våra medlemmar i stiftsföreningen, som under rubriken Mariannes Läslusta bjuder oss på intressant läsinspiration utifrån sin egen läslusta!

Mariannes Läslusta

Att läsa om en bok hör för mig till ovanligheterna. Men när jag efter ett antal år åter får ögonen på Stefan Edmans bok *"Förundran – tankar om vår stund på jorden"*, vill jag bara läsa om den. Då jag minns den som en välgörande sinnesförädlare.

Stefan Edman är biolog och en av Sveriges främsta naturskildrare. Han är fil.mag. med ämnena zoologi, botanik, kemi, natur- och oceanografi. Edman har även varit rådgivare i miljöfrågor åt tidigare statsministern Göran Persson. Det är som sagt, som att sätta sig i en skön gungstol och läsa boken. Edman har givit ut ett femtiotal böcker med tilltalande titlar. Förundran är verkligen en upplevelse att läsa. Man blir genomsköljd av vällust, förvissningar, stora funderingar och lyckosamt rus av texternas innehåll.

Citat: "Ta upp en näve jord ur din rosenrabatt. I en handflata ryms nästan lika många levande organismer som det finns människor på jorden. Det är dessa osynliga som tillverkar jorden vi odlar vår mat i".

"Nog får man ett vidare perspektiv på människans plats i tillvaron. Men även om vår existens är ynka kort är vi ändå inskrivna i universums och livets stora bok, i materien och naturlagarna".

Detta känns stort, egentligen svårt att förstå.

Edman tar också upp det framlidne astronomen och författaren Peter Nilsson skriver om att det före begynnelsen kanske fanns ett slags skapande program. Som en datakod eller ett recept på kosmos, med samma innebörd som i religionens *"Varde ljus"*. Och så sinnrikt sammansatt att det innehöll allt som behövdes för att sätta igång den sedan dess oupphörligt pågående skapelseprocessen.

Som framgår är boken rik på poesi och jordnära andliga texter och rekommenderas varmt.

Marianne Wasend

Kallelse till Årsmöte

Välkommen till årsmöte för Kvinnor i Svenska kyrkan i Härnösands stift
lördagen den 11 mars 2023 klockan 11.00 i Kyrkans hus i Sundsvall.

Vid ankomsten serveras fika med smörgås och kaffe eller te.

Efter årsmötet får vi lyssna till ett föredrag av *Margareta Wänglund*,
pilgrimsledare. (Se nästa sida). Därefter bjuder föreningen på lunch i en
restaurang i närheten av Kyrkans Hus.

Dagordning för årsmötet

1. Årsmötet öppnas
2. Val av mötesordförande, sekreterare och två protokolljusterare
3. Fastställande av dagordning
4. Fråga om årsmötets stadgeenliga utlysande
5. Styrelsens ekonomiska redogörelse och verksamhetsberättelse för 2022
6. Revisorernas berättelse
7. Fastställande av resultat och balansräkning för 2022
8. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen
9. Val av styrelseledamöter
10. Val av revisor
11. Val av revisorsersättare
12. Val av valberedning
13. Information och beslut om verksamhetsplan för 2023–2025
14. Fastställande av budget och handlingsplan för 2023
15. Inkomna motioner
16. Tid och plats för nästa årsmöte
17. Årsmötet avslutas

Motioner ska vara styrelsen tillhanda senast den 1 mars 2023.

Anmälan till årsmötet görs till Berit Larsson,
e-post: ulla.berit.larsson@gmail.com eller mobil: 070-230 95 57
senast den 3 mars 2023.

Anmälan behövs för att kunna förbereda fika till alla och boka bord
på restaurangen.

Väl mött!

Styrelsen genom Berit Larsson, ordförande

Att Pilgrimsvandra – en inre och yttre vandring

Välkommen att lyssna på och kanske bli inspirerad av mitt föredrag vid KviSks årsmöte den 11 mars.

Jag kommer att berätta om Pilgrimsvandring utifrån en historisk återblick samt nutid och framtid. Jag berättar lite om mina egna vandringar, som ensamvandrare, i grupp och som pilgrimsledare, kanske även någon pilgrimsdröm finns med.

Är utbildad Pilgrimsledare inom Härnösands stift i samarbete med Studieförbundet Sensus samt en kurs via PilgrimMedelpad och Studieförbundet Bilda. Har ansvarat för KviSks pilgrimsvandringar efter St Olavsleden de senaste tre åren.

Margareta Wänglund, Ljungaverk

Margareta Wänglund

Från tidigare vandringar

Desmond Tutus kamp för en rättvisare värld

Världspremiär 22 sept – filmen om Desmond Nobelpristagaren och Sydafrikas före detta ärkebiskop Desmond Tutu uppmärksammas i en film av dokumentärfilmare Marika Grieshel.

Torsdag den 22 september var det världspremiär i Göteborgs domkyrka.

Desmond Tutu är en av vår tids främsta mänskörätsaktivister. Som kyrklig ledare och icke-våldsförespråkare vigde han sitt liv åt kampen mot det sydafrikanska apartheidsystemet och tilldelades 1984 Nobels fredspris för sina insatser. Efter befrielsen fortsatte han att vara en tydlig röst för mänskliga rättigheter över hela världen. Han dog i december 2021, 90 år gammal.

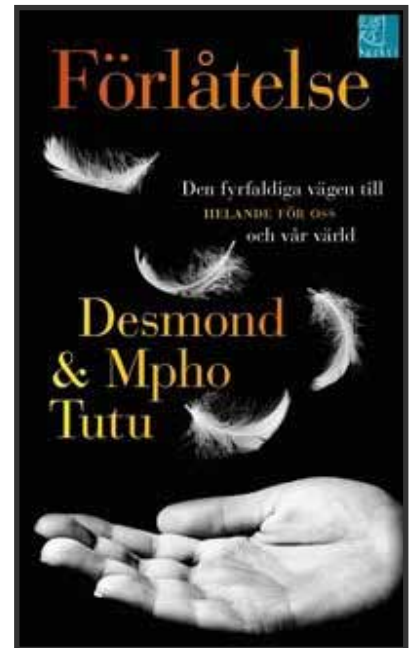
A tree has fallen – remembering Archbishop Desmond Tutu, en film av Marika Grieshel som premiärvisats i Göteborgs domkyrka i samband med Bokmässan i Göteborg. I filmen om Desmond Tutus liv och gärning medverkar bland andra ärkebiskop Antje Jackelén och den svenska läkaren i Sydafrika Ingrid le Roux.

Marika Grieshel skriver på FaceBook:

”Vi behöver fredsmäklare, vår jord törstar efter humanitärt ledarskap. Hoppas att min nya film om ärkebiskop Desmond Tutu och de som medverkar, bland annat den fantastiska sydafrikanska musikern Concord Nkabinde ska ge inspiration. Dela gärna detta inlägg och hör av er om ni vill att jag kommer och visar dokumentären *A Tree has Fallen – remembering Archbishop Desmond Tutu*. Han tilldelades Nobels Fredspris 1984 för sina extraordinära insatser under kampen för demokrati i Sydafrika och för en rättvis och medmänsklig värld.”

Svenska kyrkan har köpt visningsrätten och det betyder att vi kan se den via en hemsida som just nu skapas för filmen utan att betala. Detta bör fungera från mitten av februari. En fin möjlighet för alla församlingar och föreningen Kvinnor i Svenska kyrkan att inspireras och föra samtal om förlåtelse och fred.

Kontakt till Marika Grieshel är mail: Marika@afrikaselect

Världen behöver förlåtelse, skriver Desmond Tutu tillsammans med sin dotter Mpho Tutu i denna bok.

Projektet Fred med Jorden och Fred på Jorden

Gunilla Bäckström

Så här tänker jag just nu. För att en genomgripande förändring av människans relation till naturen skall ha möjlighet att äga rum behövs bland annat följande förutsättningar.

Medvetenhet hos människan om hennes sårbarhet och beroende av andra livsformer samt mod till förändring behöver växa. Längtan efter förändring blir den drivkraft som innebär att hon gör val/fattar beslut som i sin tur leder till medvetna handlingar. Handlingarna manifesteras i världen och syftar till att värna om och gynna allt liv mer än de egna egocentriska begären.

Min högsta önskan är att människan som art medvetet skall ändra grundvalarna för sitt tänkande och åstadkomma systemskiftet som påbörjar läkning av de sår vi åsamkat skapelsen och därmed oss själva.

Projektet är i gång

Som ni kanske minns så tog Kvinnor i Svenska kyrkans årsmöte våren 2022 beslut om att starta upp projektet *Fred med Jorden och Fred på Jorden* efter bejakande av en motion från Luleå stiftsgrupp.

Nu är vi igång!

Vi fortsätter att verka i den anda som Kerstin Bergman (f d ordförande i KviSk) från Linköping stift anslog. På Kvinnor i Svenska kyrkans hemsida finns hennes läsvärda text "*Kritisk solidaritet*" publicerad under rubriken *Läs mer*.

Vill få med alla medlemmar

Vi har haft ett möte i slutet på 2022 med kvinnor från våra stiftsgrupper och nästa äger rum den 23 januari. Inför mötet är arbetsgruppen på tre personer bestående av Gunilla Bäckström Luleå stift (projektledare), Marianne Staaf-Gälldin Härnösands stift och Christina Bernérus Göteborgs stift, i färd med att ta fram förslag till projektplan.

Första tiden behöver vi diskutera några begrepp som finns med i styrelsens direktiv, så att vi fokuserar på rätt uppdrag. I den diskussionen är det mycket meningsfullt för projektets genomförande om alla medlemmar i Kvinnor i Svenska kyrkan kan delta på något sätt, och det kommer ni att märka genom våra idoga försök att nå ut till er. Under projektets genomförande kommer vi kontinuerligt att skriva i bland annat vår tidning **Kvinnoglöd**.

Väl mött i ett meningsfullt sammanhang.

Skellefteå den 6 januari 2023

Gunilla Bäckström

Foto: Marianne Staaf-Gälldin

Förbönsträdet i Vårsta Diakonigårds bönsal.

Rikspilgrimsmöte med varierat innehåll

Under en helg i september 2022 deltog jag i "RiksPilgrimsmöte" som representant för KviSk Härnösands stift. Pilgrimsmötet anordnades av "Riksförbundet Pilgrim i Sverige" samt Selångers Pilgrimscenter med deltagare från hela Sverige, cirka 70 personer. Riksförbundet Pilgrim i Sverige är en ekumenisk paraplyorganisation för den svenska pilgrimsrörelsen. Medlemmar är församlingar, stift och kyrkor samt organisationer som hembygdsföreningar och vandrar-sällskap. Jag tillhör Pilgrimsföreningen "Pilgrim Medelpad". För mer information om Riksförbundet Pilgrim i Sverige se <https://www.pilgrimisverige.se/>

Intressant bakgrundshistoria

Förbundets ordförande biskop em Martin Lind hälsade oss alla välkomna till Selångers Pilgrimscenter och helgens Rikspilgrimsmöte. Fredagskvällen fortsatte därefter med att kyrkoherde Bror Holm, Selångers församling samt Helene Westerlind, föreståndare vid Selångers Pilgrimscentra hälsade oss alla välkomna. Vi fick ta del av en inspirerande och intressant bakgrundshistoria om hur Pilgrimscentrat startade och hur det har utvecklats under åren.

Samling utanför Selångers kyrkoruin.

Lördagen inleddes med morgonbön vid Selångers kyrkoruin med biskop Eva Nordung-Byström. Gruppens psalmsång klingade ut över den vackra historiska miljön runt kyrkoruinen och i bakgrunden hördes flyttfåglarna och morgonsolen sken mot våra ansikten. En underbar höstdag på en vacker plats där valet av plats för morgonbön

blev en perfekt inledning på en fulltecknad dag. Efter morgonbönen fick vi en kort historisk återblick av kyrkoherde Bror Holm. Han berättade om platsen som vi stod på, kyrkoruinen samt om Selångersbygden.

Kortare pilgrimsvandring under tystnad.

Varför pilgrimsvandrar vi

Efter att ha njutit av den sköna höstmorgonen gick vi in till Pilgrimscentrat för att fortsätta dagen.

Förmiddagens program innehöll en föreläsning om ”Nutida pilgrimsvandringar” av Mats Nilsson, universitetslektor i kulturgeografi vid Karlstads universitet. Föredraget innehöll intressanta aspekter på dåtidens pilgrimsvandring i jämförelse med nutidens.

Mats har i sin forskning närmare studerat Pilgrimsvandringar till den heliga platsen *Santiago de Compostela* i Spanien. Föredraget var intressant och väckte nya frågor. Han redovisade också några av skälen till att moderna pilgrimer ger sig ut på pilgrimsvandring.

De främsta skälen är enligt honom och andra forskare; *att finna sig själv, paus från vardagen, njuta av tystnad, uppleva en spirituell atmosfär, uppleva naturen.*

Fritt val av aktivitet

Efter lunch fick vi deltagare välja mellan olika korta vandringsarrangemang, tex -*Naturvandring med fågeltema med guide från BirdLife Medelpad* -*Barnens pilgrimsled* -*Pilgrimsvandring med pilgrimens ledord.*

Jag valde naturvandring med fågeltema och vi vandrade ned till en fågelsjö nedanför kyrkoruinen där många flyttfåglar samlats.

Guide från BirdLife Medelpad.

På kvällen fick vi njuta av folkmusiker Ulrika Boden som framförde vacker folkmusik, kulning och små underfundiga berättelser från bland annat fäbodrar förr i tiden. Ulrika Boden spelade tvärflöjt, härjedalspipa och dulcimer (för mig ett helt nytt instrument). Vacker finstämd musik som avslutade dagen.

Söndagen inleddes med ett föredrag av Helene Ersson som talade om landsbygdsutveckling längs St Olavsleden och samarbetet med kommuner efter St Olavsleden.

Kyrkfönster i Selångers kyrka.

Söndagen avslutades med högmässa i Selångers kyrka med biskop em Martin Lind, kyrkoherde Bror Holm samt diakon Helene Westerlind.

Pilgrimscentret en tillgång
En innehållsrik pilgrimskonferens som jag är glad över att ha fått delta i som KviSk representant. Jag är också mycket tacksam över att vi inom Härnösands stift har tillgång till Selångers Pilgrimscenter, ett center som jag varmt kan rekommendera för ett besök.

Vill du veta mer se

<https://selangerpilgrimscenter.se>

*Margareta Wänglund,
Pilgrimsledare efter St Olavsleden
Foto: Margareta Wänglund*

Glöm inte att betala medlemsavgiften för 2023

Avgiften på 100 kr betalas
antingen via bg 422-3699 eller
via Swish, nummer 1236918593.

Glöm inte att meddela ev. adressändring till marianne.staaf.galldin@hotmail.com

Röda Korset på Teater i Västernorrland

Familjeåterförening

Kvinnor i Svenska kyrkan, Härnösands stift, inbjöds 23 november till en kväll om Familjeåterförening av Röda Korset i Folkuniversitetets regi.

Föredragshållare *Nina Piquer* (på storbildsskärm) och representanter för Teater i Västernorrland, Scen Sundsvall, berättade om en kommande föreställning, *“Hootas”*: en krigsdrabbad palestinsk man och hans sökande efter sin bror. En grotta fylls med kroppar

mannen dödar i sin livsresa – allt för sin familjs återförening.

Neutrala och opartiska

Röda Korsets arbete är omfattande för människor i krigsdrabbade länders kamp för familjeåterförening. Red Cross Links organiserar efterforskningar, familjeåterföreningar. Sverige arbetar till stor del med migration, asyl och påverkan; upplysning och information, alltid neutrala, opartiska i sitt uppdrag.

Hur förhindra mänskligt lidande i krig? Krigets lagar styr Röda Korsets arbete med sökande, identifikation. Avtal med Svenska staten förpliktar; bland annat dokumenteras syftet med verksamheten: Förhindrande av splittrade familjer, rapportering och statistik är ständigt återkommande arbete för ekonomiskt stöd av verksamheten.

Digitala hjälpmedel används i sökandet av anhöriga. Internet når ut till hela världen men det är även en sårbar länk, då ingen vet bakomliggande orsaker till saknade familjemedlemmars försvinnande. Kartläggningen av en saknad person är omfattande *“Trace the Face”* skickas ut till bland annat Röda Korsets huvudkontor; Umeå, Stockholm, Göteborg, Malmö, där den största hjälpen finns. Lokala Röda Korsföreningar kan gå in på www.rodakorset.se för kontaktinformation. Migrationslagstiftningen ställer inkomstkrav inför en återförening. Försörjningskrav är norm i en lyckad familjeåterförening. Läs mer om *“Hootas”* på nästa sida.

Erika Östman Kvinnor i Svenska kyrkan, Härnösands stift.

Hoota – en gripande föreställning

Under hösten 2022 kom den kände arabiske skådespelaren Amer Hlehel till Sverige för en turné med pjäsen Hoota på Riksteatern. I november gästade han Sundsvall och teaterföreningen Scen Sundsvall bjöd då in oss medlemmar i Kvinnor i Svenska kyrkan till föreställningen på Sundsvalls Teater.

Hoota är en teaterföreställning där den godhjärtade Bassel visar oss människans kreativa förmåga för att överleva och samtidigt ger han alla krigens offer en röst. **"Vi vill bara leva"**

När Bassel var ung klättrade han ner i en av naturen formad grotta (hoota). Alla trodde att det fanns något onaturligt där nere som Bassel besegrade och han blev byns hjälte. Han växte upp till en godhjärtad man, träffade flickor och citerade ur Shakespeares pjäser för att imponera. Flickorna han träffade var inte lätta att imponera på, men med åren gifte

han sig och levde ett lugnt liv i byn. När hans bror försvann gav han sig in i inbördeskrigets hetta för att hitta honom. På resan genom det krigshärjade landet ställdes han inför flera moraliska dilemman. Han kastades från sida till sida och tvingades göra många realistiska val till priset av överlevnad.

Spelas på arabiska med textad svenska

Den förta delen av föreställningen bjuder på flera humoristiska berättelser från Bassels ungdom men som ett rapp från en piska ändras allt till hot, tortyr och död. Den berättelse som började med barndomens glädjefyllda upptåg i grottan slutar i grottan med ond bråd död. Hela pjäsen spelas på arabiska och visas med svensk text högt upp på scenen. På det här sättet når teatern ut även till nyanlända svenskar

med arabiska som modersmål och en större publik kan ta del av den spännande och känslofyllda föreställningen. Jag hade först mycket svårt att följa med i de snabba monologerna men efter de första tio minuterna så gick allt lättare. Det var ett helt nytt sätt för mig att sitta som publik på en textad föreställning, men nya tekniker är till för att lära sig och jag ser det här som en användbar del i teaterns framtid.

Kriget ständigt närvarande

Som en ständig påminnelse om verkligheten kommer med jämna mellanrum ett uppräknande av krig och konflikter i vår tid. Det är svårt att inte känna med och för alla krigets offer, vår egen närhet till kriget i Ukraina och de krig som går vidare in i framtiden.

Efteråt fanns möjlighet att samtala om de känslor som föreställningen förde med sig. Att gemensamt reflektera och dela med sig av en upplevelse är värdefullt.

Hoota är en teaterföreställning av och med en av arabvärldens främsta skådespelare Amer Hlehel. Amir Nizar Zuabi och Edward Bromberg står för regi och dramaturgi.

En viktig fråga som jag bär med mig efter den här föreställningen är, *Vad gör ett krig med människan?*

”Spring Bassel spring. Jag sprang och tårarna sprang med mig”

Tack för att jag fick möjlighet att se den här föreställningen.

Maud Granholm

Våreld i full blom.

Resan

Under rubriken **Resan** välkomnar vi nu våra medlemmar att skriva om spännande/intressanta platser de besökt.
Välkommen att läsa det första bidraget.

Findhorn – mångfald i ekobygemenskap

Marie Lejonfrid

Har du någon gång varit på en plats, långt hemifrån, och känt dig som hemma? En plats du vill besöka igen. Och igen. Plötsligt har det blivit många besök under årens lopp och ändå känns det nytt varje gång. Så upplever jag Findhorn Foundation och Community, som jag kallar för mitt andra hem och senast besökte under julhelgerna.

Den här stora internationella organisationen finns i nordöstra Scotland och fokuserar på personlig och själslig utveckling samt hur det går att leva på ett hållbart sätt. Allt började i slutet av 1950-talet med att paret Eileen och Peter Caddy och deras vän Dorothy Maclean kom till orten Forres och den närliggande platsen Findhorn, beläget på en halvö intill ett hav med Golfströmmen och bosatte sig i en husvagn.

Folk kom och stannade kvar

De hade tränat i många år att lyssna inåt och meditera gemensamt. Eileens inre lyssnande ledde till praktiska tips som Peter såg till att utföra medan Dorothy upptäckte att hon kunde kontakta naturväsen

som hon kallade för devor. Människor från bland annat USA blev så inspirerade att de kom dit för att stanna.

I dag består Findhorn Foundation och Community av människor med olika nationaliteter och samarbetar med organisationer från hela världen.

Förra året firade organisationen 60-årsjubileum.

Här finns utbildningscenter med kurser och program, eget college, internationell ekoby (som kallas för "mother of ecovillages") och det erbjuds heliga danser (sacred dancing), sång, musik, konst och hantverk, ekologiska odlingar, permakultur, samt konserter och konstutställningar som attraherar långväga besökare.

Även kurser via internet

Varje sommar pågår en internationell Sacred Dance Festival och vid varje vintersolstånd är det en vacker ceremoni med gemensam meditation och möjlighet att gå i en grönskande spiral för att lämna

året som gått och välkomna det nya året.

Nu erbjuds även kurser via internet.

Läs mer på *findhorn.org*
och läs mer om organisationen på
<https://www.findhorn.org/about-us/>
De har även Facebooksida med flera kostnadsfria evenemang.

Text: Marie Lejonfrid.

Foto: Findhorn Foundation och Marie Lejonfrid.

Framtidsfönstret

*I flera nummer har vi skrivit och berättat om föreningens, HKKF, historia och frågor som man arbetade med från starten 1942 och fram till ombildandet till föreningen Kvinnor i Svenska kyrkan. I förra numret avslutade vi den delen och nu öppnar vi istället **Framtidsfönstret**, där vi vill inspirera och uppmärksamma framtidsfrågor som föreningen kan komma med i föreningen. Vi bjuder in gästskribenter som kan ge oss mer kunskap och visa oss frågornas betydelse. Om du har någon fråga du vill att vi ska skriva om, ta kontakt med någon i styrelsen så kan vi hitta någon gästskribent eller om du vill skriva själv.*

Samiskt kyrkoliv i Svenska kyrkan

Har du upplevt att du ser fler samiska filmer, hör om fler samiska böcker och uppmärksammar mer samisk musik? Då är du nog inte ensam. Många vittnar om ett uppsving för samisk kultur. Anne Lajla Utsi på Internationella samiska filminstitutet sa på kulturnytt i Sveriges radio P1 den 25 januari 2023¹ att det aldrig har producerats så mycket samisk film som nu.

Foto: Privat

Sofia Strinnholm är präst i Östersund och på halvtid samisk handläggare.

I detta allmänna uppsving så är Svenska kyrkan också inne i en försoningsprocess med samerna. Tydligast började processen vid det första *Ságastallamat* (betyder dialog på nordsamiska) år 2011 som då blev ett fiasko och visade hur lite Svenska kyrkan förstått av vad den bidragit i kolonialismens spår mot samerna.

Mynnade ut i en Vitbok
Det resulterade dock i några handlingskraftiga beslut som mynnade ut i Svenska kyrkans vitbok, en vetenskaplig antologi i två band med titeln "*De historiska relationerna mellan Svenska kyrkan och samerna*" som utkom 2016.

Samt ”När jag var åtta år lämnade jag mitt hem och jag har ännu inte kommit tillbaka – minnes-bilder från samernas skoltid” som också utkom 2016². Vitboken kom ett år senare i en populärvetenskaplig form som underlag för kyrkligt försoningsarbete, dessa tre skrifter är alla beställningsbara och/eller nedladdningsbara som PDF i Svenska kyrkans egen webshop³.

Ett arbete att göra tillsammans

När det andra Ságastallamat ägde rum i Uppsala november 2021 och i Luleå oktober 2022 så erkände Svenska kyrkan att den varit med och åsamkat allt detta som framkommit i dessa tre skrifter. Detta gestaltades genom att Svenska kyrkans dåvarande ärkebiskop Antje Jackelén knäföll och bad om ursäkt å hela Svenska kyrkan. Hon sade smärtsamt att vi tidigare inte mötts på ögonhöjd. I och med detta så har fler medlemmar i Svenska kyrkan vaknat och blivit medvetna om det arbete vi behöver vara med och göra tillsammans. I och med ursäkten så har Svenska kyrkan formulerat åtta åtaganden gentemot det samiska folket.

De åtta åtagandena

Svenska kyrkan åtar sig att

- *förkunna evangelium på samiska och på ett för samer kulturellt relevant sätt med respekt för samisk andlig och kyrklig tradition*
- *synliggöra samisk andlighet, teologi och kyrklig tradition inom Svenska kyrkan*
- *bidra till att stärka och revitalisera de samiska språken i Svenska kyrkans verksamhet*
- *öka kunskapen och medvetenheten om kyrkans historiska relationer och övergrepp mot samerna och konsekvenserna av detta*
- *öka kunskapen om och respekten för urfolksrättens principer inom Svenska kyrkan och i samhället*
- *öka samers inflytande och delaktighet i Svenska kyrkan*
- *stärka samiska barn och unga i deras identitet och andliga utveckling*
- *främja gränsöverskridande samiskt kyrkoliv.*

Skogsfrågan blir avgörande

Nästa Ságastallamat äger rum 2026 och fram till dess behöver Svenska kyrkan arbeta med dessa åtta åtaganden. Bland flera av de samer jag mött som präst, i olika sammanhang, så uttrycker de att hur Svenska kyrkan kommer att hantera skogsfrågan, kommer det att avgöra hur försoningsprocessen landar hos dem. Du kan vara med och bidra till försoningsprocessen genom att läsa på i de nämnda skrifterna, det finns även inspelade föredrag från Ságastallamat 2 i Luleå⁴ och du kan lokalt i din församling lyfta och främja hur ni kan arbeta med de åtta åtagandena och se hur ni kan synliggöra samisk andlighet och samiskt kyrkoliv i er församling/pastorat.

Sofias arbete i stiftet

Sofia Strinnholm är präst i Östersund sedan sommaren 2020 och vikarierar på halvtid som samisk handläggare för Härnösands stift sedan 1 mars 2022 fram till 30 juni 2023.

Sofia har arbetat med det nationella samiska konfirmationslägret under sin studietid till präst och har fortsatt att arbeta med de samiska konfirmanderna sedan hon kom till Östersund. Hon ingår just nu i utvecklingsgruppen för samiskt konfirmationsläger tillsammans med Nils-Johan Labba och Evelina Olofsson, de har genomfört dialoger och enkäter i det samiska samhället inför uppstarten av samiskt konfirmationsläger 2024 efter pausen 2023.

¹*Historiskt år för samisk film – "Stort internationellt intresse" - Kulturnytt i P1 | Sveriges Radio.*

²*Nomadskoleboken – berättelser som måste höras – Svenska kyrkan.*

³*Vitboken – Svenska kyrkan.*

⁴*Ságastallamat 2 i Luleå - Svenska kyrkan.*

Här når du Kvinnor i Svenska kyrkan, Härnösands stift

Styrelsen:

Marianne Staaf-Gälldin, Sundsvall, tel. 076 - 830 82 66

Catharina Larsson, Örnsköldsvik, tel. 070 - 291 28 62

Berit Larsson, Frösön, tel. 070 - 230 95 57

Priscilda Helenius, Sundsvall, 073 - 040 83 98

Mery Sauni, Härnösand, 070 - 389 53 90

Kristina Ekegerd, Frösön, 070 - 228 24 11